

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: office@ccdab.ro**Director:****Prof. Vasilca Doina Carmen****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Crișan Monica, prof. Treger Bianca Maria, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Sandu Cornel
conf. univ. dr. Panaite Ovidiu**Tehnoredactare:** aj. analist programator
Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Recycling will be amazing – proiect eTwinning de succes - Prof. Huștiuc Nicoletta	2
Proiect educațional „Un mediu curat, o viață mai bună” – Ziua Pământului – Prof. Marcu Claudia, prof. înv. primar Avram Margareta Paula	3
Dezvoltarea inteligenței emoționale a copiilor prin joc – Prof. Croitoru Felicia Melania	5
Expoziție despre tradițiile și viața rromilor care au ales să urmeze o carieră în muzică, cinematografie, politică sau medicină – Prof. Popa Diane	7
Formarea comportamentului empatic la preșcolari. Aplicații la grupă – Prof. înv. preșcolar Rad Eugenia Antonia	12
Mentoratul de practică pedagogică (II) – Prof. Poptelecan Călin	14
Familia și școala – cheia succesului - Prof. Bălănoiu Georgiana Maria	16
Educația nonformală realizată în sistem outdoor – Prof. înv. preșcolar Bîte Aniela Ioana	18
Comunicarea la nivelul grupului / echipei – Prof. Berceanu Camelia Florentina	20
Educarea trăsăturilor de caracter – premisă a dezvoltării personalității copiilor – Prof. Sgubea Luminița	22
Plan de acțiune pentru integrarea copiilor cu dizabilități – Prof. Simu Georgeta	24
Învățarea cititului și deprinderea lecturii – condiții pentru trecerea de la ascultător la cititor autonom – Prof. înv. primar Tănase Simona	26
Rolul revistelor școlare în viața elevilor - Prof. Văcariu Ileana	28
Educație pentru sănătate - prof. Simu Alexandru, prof. Poptelecan Călin Ioan	31

RECYCLING WILL BE AMAZING-PROIECT ETWINNING DE SUCCES LA GRĂDINIȚA VINEREA/ ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 3 CUGIR

Prof. Huștiuc Nicoletta, ambasador eTwinning

Suntem foarte bucuroși deoarece am desfășurat un minunat proiect legat de reciclare împreună cu parteneri minunați din Turcia și România.

Pe parcursul desfășurării proiectului au fost sarcini bine delimitate de partenerii de proiect, colaborare și comunicare periodică atât pe spațiul de lucru al proiectului, foarte bine organizat, pagini explicite, chiar dacă puțin greoaie în ce privește limba turcă, dar a fost bine cu traducerea în limba engleză, limba de comunicare în proiect. Au avut loc întâlniri online în proiect, atât cu cadre didactice cât și cu copii, multă activitate și sperăm să avem și rezultate pe măsură.

În fiecare din cele trei luni cât s-a derulat proiectul, care acum este aproape de final, temele au fost legate de reciclare, am lucrat cu foarte multe materiale din natură, copiii au învățat că trebuie și e util, necesar și de actualitate să reciclăm, că putem folosi jucării și din materiale din natură, că putem să economisim, să nu cheltuim atât, mai ales în acest secol al consumatorismului.

Încă de la început am confecționat coș de gunoi din cofraje de ouă, bineînțeles cu sigla proiectului, apoi jucării, instrumente muzicale din cutii de vitamine cu semințe, mărgelile din biluțe colorate, copăcei din sticlute și multe alte minunății.

Am folosit diverse instrumente web, am participat și la un curs legat de siguranța pe internet, bineînțeles în limba engleză, pe un site oferit de partenerii din Turcia. S-a realizat munca colaborativă, am învățat să utilizez tonytool, blur video și multe alte minunății legate de reciclare, care e un subiect de mare actualitate.

Deocamdată pregătim serbarea pălăriilor din materiale reciclabile, ca final al proiectului, unde vom înmâna copiilor diplome.

Mulțumesc colaboratorilor, fondatori și parteneri pentru minunata oportunitate și sperăm într-o colaborare viitoare.

PROIECT EDUCAȚIONAL
„UN MEDIU CURAT, O VIAȚĂ MAI BUNĂ”
– ZIUA PĂMÂNTULUI-

*Prof. Marcu Claudia și prof. învă. primar Avram Margareta Paula,
Liceul Tehnologic Jidvei*

ARGUMENT:

La 22 aprilie, în fiecare an, se sărbătorește Ziua Internațională a Planetei Pământ (sau Ziua Pământului), instituită de ONU, în 2009, prin Rezoluția 63/278, pentru a ne reaminti fiecăruia că Pământul și ecosistemele sale ne oferă condițiile pentru întreținerea vieții.

Lupta pentru un mediu curat și sănătos depinde de noi toți, de la mic la mare. Stă în puterea noastră să facem ceva pentru noi, pentru copiii noștri, pentru Terra. Inocularea acestor idei și preocupări sunt foarte importante pentru elevi. Și ei și noi adulții, știm ce important este aerul curat și apa limpede, ce important e să prețuim animalele și plantele. Din păcate, există oameni care distrug echilibrul ecologic sub influența nefastă a civilizației și, din fericire, există semeni, printre care ne includem și noi, care au preocupări de protejare a mediului. Protecția naturii este una dintre cele mai importante preocupări ale societății contemporane.

Prin activitățile desfășurate se vor sublinia efectele benefice și cele negative pe care omul le poate avea asupra mediului geografic, explicând, pe înțelesul tuturor, cum fiecare verigă din evoluția planetei noastre este legată de un "dezastru" benefic, care a creat imaginea actuală a Pământului.

Prin activitățile desfășurate se vor sublinia efectele benefice și cele negative pe care omul le poate avea asupra mediului geografic, explicând, pe înțelesul tuturor, cum fiecare verigă din evoluția planetei noastre este legată de un "dezastru" benefic, care a creat imaginea actuală a Pământului.

Scopul principal al educației ecologice este acela de a oferi fiecărui individ posibilitatea de a manifesta o atitudine personală, responsabilă față de mediul în care trăiește. Elevii învață să cunoască mai bine natura, să înțeleagă atât beneficiile pe care ni le oferă ea, cât și cerințele pe care trebuie să i le respectăm. Toate acțiunile desfășurate au și un caracter preventiv, deoarece elevii înțeleg că e obligatoriu să asigurăm o lume mai curată, în care oamenii să știe că fiecare gest contează, atât al său personal, cât și ca parte a unui grup în cadrul comunității.

SCOPUL: Însușirea de cunoștințe, formarea de abilități și comportamente necesare pentru menținerea și îmbunătățirea calității mediului, astfel încât să se prevină problemele de mediu în viitor.

OBIECTIVE PROPUSE:

- Stimularea și promovarea capacităților creatoare ale copiilor prin organizarea de expoziții în care să evidențieze importanța Pământului și a unui mediu curat;
- Conștientizarea efectelor acțiunii omului asupra naturii;
- Manifestarea interesului în activitățile de ocrotire a mediului precum și promovarea regulilor de protejare și respectarea a naturii;
- Formarea unei atitudini dezaprobatore față de încălcarea normelor de protejare a mediului;
- Stimularea activității în grup;
- Dezvoltarea simțului estetic și a creativității;

GRUP ȚINTĂ: elevii clasei a III – a, elevii claselor V-VIII

LOCUL DESFĂȘURĂRII: sălile de clasă, curtea școlii

PERIOADA DE DESFĂȘURARE: 04 - 13 aprilie 2022

RESPONSABILI PROIECT: Prof. Claudia Marcu, prof. învă. primar Margareta Paula Avram

RESURSE MATERIALE: hârtie, coli pentru desen, acuarele, pensule, carioci, creioane colorate, carton colorat, foarfece, lipici, panouri, computer conectat la internet, mănuși, saci menajeri.

ACTIVITĂȚI PROPUSE

Nr. crt.	ACTIVITATEA	LOC DE DESFĂȘURARE	PERIOADA / CINE RĂSPUNDE
1.	Evocarea momentului Propunerea proiectului ; Stabilirea activităților și sarcinilor ;	Sălile de clasă	04 - 05 aprilie 2022 Prof. Claudia Marcu prof. înv. primar Margareta Paula Avram
2.	Culorile Pământului realizarea de afișe, postere, desene cu mesaje ecologice pentru protejarea Planetei Albastre, terariu, amenajarea colțului verde al clasei	Sălile de clasă	06 - 08 aprilie 2022 Prof. Claudia Marcu prof. înv. primar Margareta Paula Avram
3.	S.O.S – Pământul în pericol – realizarea de referate despre problemele care amenință planeta (intensificarea efectului de sera, poluarea, ploile acide, deșertificarea etc.)	Sala de clasa	11 aprilie 2022 Prof. Claudia Marcu
4.	„Și gestul tău contează” Acțiune de ecologizare a curții școlii, confecționarea unor plăcuțe cu îndemnuri ecologice.	Curtea școlii	11 aprilie 2022 Prof. Claudia Marcu prof. înv. primar Margareta Paula Avram
5.	Realizarea unui panou pe baza creațiilor elevilor. Aprecieri asupra modului de lucru individual și în echipă a elevilor, acordarea de diplome pentru implicarea activă în cadrul proiectului.	Sălile de clasă	13 aprilie 2022 Prof. Claudia Marcu prof. înv. primar Margareta Paula Avram

Webografie:

MyFreePPT.com <https://www.earthday.org/earth-day-2022/>,
<https://ro.pinterest.com/pin/487233253441418245/>,
<https://ro.pinterest.com/pin/487233253431791720/>,
https://ro.wikipedia.org/wiki/Ziua_Planetei_P%C4%83m%C3%A2nt,
<https://edalba.ro/ziua-planetei-pamant-de-la-wikipedia-enciclopedia-libera/>,

DEZVOLTAREA INTELIGENȚEI EMOTIIONALE A COPIILOR PRIN JOC

Prof. consilier școlar Croitoru Felicia-Melania, CJRAE/CJAP Alba

Inteligența emoțională a copiilor este una din preocupările constante a părinților de astăzi, fiind o aptitudine-cheie pentru reușita în viață. Ne dorim copii generoși, buni cunoscători ai propriilor sentimente, ai motivelor ce determină anumite comportamente, ne-ar plăcea să-și poată gestiona trăirile, să-și poată controla emoțiile negative, să înțeleagă de ce apar, cum se sting, să știe că nu există eșec, ci doar lecții din care să învățăm să fie curajoși, curioși, autonomi.

EQ-ul poate fi îmbunătățit și cultivat mai ales în copilărie, inclusiv prin jocuri distractive, activități pe care vi le recomandăm pentru dezvoltarea inteligenței emoționale și petrecerea timpului de calitate împreună cu copiii.

❖ **Tema:** *Să deschidem cutiile cu emoții*

Competența specifică: conștientizarea emoțiilor, exprimarea emoțiilor, etichetarea corectă a emoțiilor

Obiectivele urmărite:

- Să identifice emoțiile trăite;
- Să asocieze o etichetă verbală expresiei emoționale din desen;
- Să asocieze trăirile emoționale cu un anumit context.

Materiale necesare: cutii, cartonașe cu emoții: bucurie, furie, tristețe, teamă, surprindere și dezgust.

Modalitatea de lucru: Se pun într-o cutie toate cartonașele cu emoții pozitive, iar în cea de-a doua pe cele cu emoții negative. Se cere copilului să scoată din cele două cutii câte un cartonaș, astfel încât să aibă în mână un cartonaș reprezentând o emoție pozitivă: de bucurie sau de surprindere și una negativă: de furie, de tristețe și de teamă.

Copilul trebuie să identifice denumirile emoțiilor de pe cartonașe și să se gândească la o situație în care s-a simțit bucuros, respectiv o situație în care a simțit: furie, tristețe, teamă, dezgust.

Acest lucru permite copilului să conștientizeze trăirile emoționale și sprijină totodată în transmiterea în mod adecvat a mesajelor cu conținut emoțional.

❖ **Tema:** *Cum mă simt azi...*

Competența specifică: conștientizarea emoțiilor, exprimarea emoțiilor, etichetarea corectă a emoțiilor

Obiectivele urmărite:

- Să conștientizeze emoțiile trăite;
- Să asocieze o etichetă verbală expresiei emoționale din desen.

Materiale necesare: coli de hârtie și creioane colorate

Modalitatea de lucru: copilul trebuie să deseneze cum se simte. La final, se cere copilului să denumească emoția desenată. Copilul este încurajat să povestească despre o situație în care a trăit o emoție asemănătoare celei desenate.

Această competență permite copiilor să conștientizeze trăirile emoționale proprii. Astfel, este ajutat să dobândească strategii adecvate de reglare emoțională și ulterior de relaționare optimă cu ceilalți.

❖ **Tema:** *Ce mi se întâmplă când mă simt...*

Competența specifică: conștientizarea emoțiilor, exprimarea emoțiilor, etichetarea corectă a emoțiilor, reglarea emoțională

Obiectivele urmărite:

- Să conștientizeze reacțiile care însoțesc anumite stări emoționale de bucurie, furie, tristețe, teamă, surprindere, dezgust, mândrie și rușine;
- Să identifice etichetele verbale corecte;
- Să-și diversifice repertoriul de strategii de reglare emoțională.

Materiale didactice: harta emoțiilor

Modalitatea de lucru: Copilul împreună cu părintele/cadrul didactic stabilesc niște emoții pe care să le treacă pe harta emoțiilor, emoții pe care ulterior copilul să le denumească. Copiii sunt rugați să descrie ce reacții au adică ce simt, ce fac. Se identifică împreună cu copiii aspectele pozitive și negative ale reacțiilor lor prin identificarea posibilelor consecințe.

Pentru reacțiile pe care le considerați inadecvate, încurajați copiii să găsească cât mai multe alternative adecvate.

Dezvoltăm această competență deoarece: conștientizarea emoțiilor trăite stă la baza achiziționării celorlalte competente emoționale, identificarea și conștientizarea emoțiilor trăite, precum și a reacțiilor comportamentale în situații cu încărcătură emoțională, facilitează achiziționarea strategiilor de reglare emoțională; permite identificarea unor reacții emoționale alternative care vor facilita achiziționarea strategiilor de reglare emoțională.

❖ **Tema:** *Să ne gândim la emoțiile celorlalți*

Competența specifică: experiențierea și exprimarea emoțiilor, recunoașterea emoțiilor celorlalți

Obiectivele urmărite:

- Să învețe să identifice trăirile emoționale ale celorlalți;
- Să propună modalități de a-și manifesta empatia;
- Să exerseze manifestarea empatiei.

Materiale: harta emoțiilor, situații, o păpușă.

Modalitatea de lucru: Atunci când sunt puși să descrie anumite situații, copiii sunt întrebați cum se simte cealaltă persoană și cum s-ar simți ei dacă ar fi în locul acelei persoane.

După ce au identificat emoțiile, se va cere să arate cu ajutorul păpușii cum s-ar comporta, adică: *Ce ar trebui să faci?*

Dezvoltăm această competență deoarece: permite copiilor să dezvolte abilități de reglare emoțională. Ajută copiii să achiziționeze comportamentele necesare relaționării cu ceilalți.

❖ **Tema:** *Joc de cărți cu emoții*

Competența specifică: recunoașterea emoțiilor, etichetarea corectă a emoțiilor, identificarea cauzelor emoțiilor

Obiectivele urmărite:

- Să identifice emoțiile în funcție de indicii non-verbali;
- Să asocieze o etichetă verbal expresiei emoționale;
- Să identifice contextele în care se manifestă anumite emoții și posibilele cauze ale acestora;

Materiale didactice: imagini cu persoane care exprimă diferite trăiri emoționale (bucurie, furie, tristețe, teamă, surprindere, dezgust), eșarfă.

Modalitatea de lucru: Decupați din reviste sau xeroxați imagini cu persoane care exprimă una dintre emoțiile descrise în materiale. Fiecare copil alege pe rând o imagine, după ce în prealabil a fost legat la ochi cu o eșarfă. Cereți copiilor să identifice emoția persoanei din imagine. Întrebați copiii în ce situație s-au simțit la fel ca și persoana din imagine. (*Tu când te-ai simțit la fel?*).

Încurajați copiii să găsească posibile explicații pentru modul în care se simte persoana respectivă: *Ce crezi că s-a întâmplat?, De ce e bucuros/furios/trist/îi este teamă/este surprins/este dezgustat?*.

Dezvoltăm această competență deoarece: permite copiilor să achiziționeze etichetele verbale ale emoțiilor și să recunoască manifestările emoționale pe baza indicilor non-verbali, ceea ce facilitează transmiterea adecvată a mesajelor cu conținut emoțional. Ajută copiii să dobândească strategii adecvate de reglare emoțională și ulterior de relaționare optimă cu ceilalți.

Bibliografie:

1. M. Elias, S. Tobias, B. Friedlander- Inteligența emoțională în educația copiilor, Editura Curtea Veche, București, 2002;
2. Lavrance E. Shapiro- Inteligența emoțională a copiilor, Ed. Polirom, București, 2002.

**„EXEMPLE BUNE DE URMAT” LA LICEUL CU PROGRAM SPORTIV
„FLORIN FLEȘERIU” SEBEȘ
EXPOZIȚIE DESPRE TRADIȚIILE ȘI VIAȚA ROMILOR CARE AU ALES
SĂ URMEZE O CARIERĂ ÎN MUZICĂ, CINEMATOGRAFIE, POLITICĂ
SAU MEDICINĂ**

Prof. și grafician Popa Diane

Elevii din învățământul primar și gimnazial de la Liceul cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” Sebeș au participat săptămâna aceasta, (11-14 aprilie 2022), la un vernisaj cu tema „Exemple bune de urmat”, activități coordonate de grafician și prof. Diane Popa, prof. de limba romani, Lidia Ursu și mediator școlar pentru rromi, Margareta Iancu. În cadrul acestor evenimente au fost evidențiați rromii care și-au urmat visul până la capăt devenind medici, farmaciști, actori, regizori, producători de cinema și chiar președinți de state, cum a fost Juscelino Kubitschek de Oliveira, crescut de o mamă romă, de origine cehă. Politician brazilian, a ajuns la președinția Braziliei în 1956. „A stimulat integrarea teritoriului național - scrie Santino Spinelli (autor italian de etnie rromă) - și a consolidat regimul democratic. Președinția sa a fost caracterizată de o mare prosperitate economică și stabilitate politică. A promovat construirea noii capitale Brasilia”.

În cartea „Rom, genti libere” („Romii, oameni liberi”, editura Dalai), pentru prima dată un rom italian, Santino Spinelli - care este muzician și eseist -, a prezentat o istorie completă a poporului său, încercând să schimbe prejudecățile și să demonteze câteva stereotipuri legate de etnia sa.

Elevii au fost surprinși să regăsească pe lista romilor celebri pe Joaquin Cortes, cel mai cunoscut dansator de flamenco din lume, pe actorii Rita Hayworth, Yul Brynner, Michael Caine, Charlie Chaplin, pe fotbalistul Michael Ballack, pe un domnitor român, pe un laureat al premiului Nobel pentru medicină și pe un președinte al Braziliei.

Elevii noștri au aflat că dincolo de prejudecăți avem povestea unui popor vechi și persecutat, vizibil pe fiecare continent și numărând 16 milioane de persoane.

În timpul celui de-al doilea război mondial, a existat o comunitate romanes considerată de către naziști „cu sânge pur”. Este vorba de Lalleri, singurii care, potrivit lui Himmler, ar fi meritat să supraviețuiască genocidului.

Copiii au înțeles astfel că există suficiente celebrități de origine romanes, dar care au preferat să nu-și dezvăluie rădăcinile, de teama de a nu fi discriminați. Mulți fac parte din lumea spectacolului, de la Charlie Chaplin, a cărui bunică era „țigancă pe jumătate”, până la dansatorul Joaquin Cortes.

Dar tinerii romi de azi au locuri bugetate la stat și pot ajunge inclusiv medici, dacă vor. Este cazul lui Carmen Boroghină medic stomatolog și Cristian Irimescu, medici de etnie rromă care visează o țară cu spitale fără discriminare.

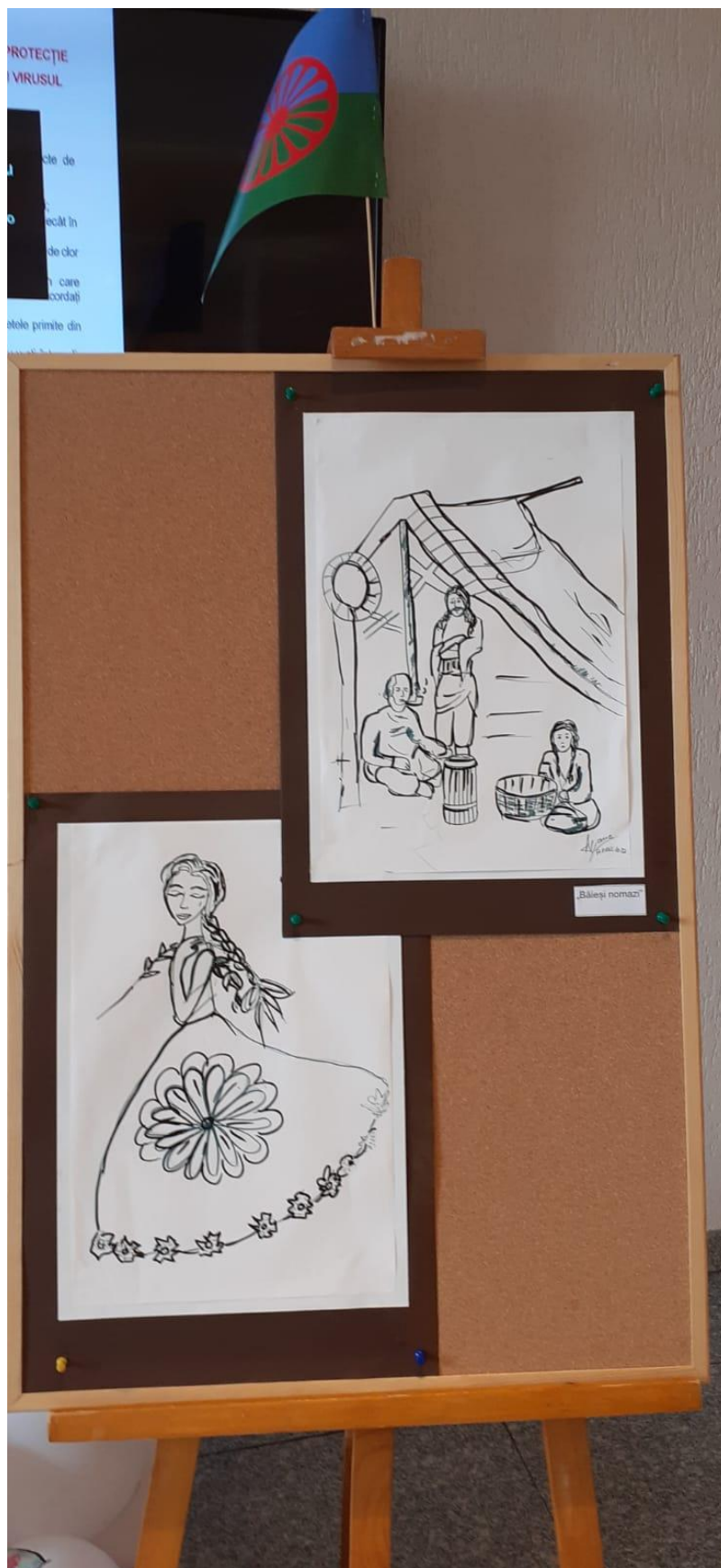
Au aflat și despre personaje ilustre și puternice. Ștefan Răzvan a fost un rom care a devenit domn al Moldovei la 24 aprilie 1595, dar domnia sa a durat doar câteva luni până în luna august a aceluiași an.

Schack August Steenberg Krogh a fost un rrom danez, care a obținut premiul Nobel pentru medicină în 1920, datorită descoperirii mecanismului care reglementează capilarele în mușchii care susțin scheletul. Chiar și astăzi, multe dintre invențiile sale sunt utilizate în spitale, precum pipetele de precizie care au îmbunătățit analiza gazelor.

Există și un rom beatificat: Ceferino Gimenez Malla, numit El Pele, ucis la Barbastro (Spania), în iulie 1936, în timpul războiului civil din Spania. În predica sa de beatificare, Papa Ioan Paul al II-lea a amintit necesitatea de a depăși „acele prejudecăți vechi ce conduc la forme de discriminare și respingere, care duc uneori la o marginalizare nedorită a populației de etnie romă”.

Elevii au primit încredere că pot ajunge ce își doresc în viață, necondiționat de etnia și discriminările uneori prea evident etalate în societate.

FORMAREA COMPORTAMENTULUI EMPATIC LA PREȘCOLARI APLICAȚII LA GRUPĂ

Prof. învă. preșcolar Rad Eugenia-Antonia, Școala Gimnazială Mirăslău/G.P.N. Mirăslău

Conform literaturii de specialitate în educația timpurie, a școlarității mici, s-a constatat faptul că ceea ce aduce rezultate eficiente în succesul școlar, nu o dețin abilitățile cognitive ci „evaluarea ridicată a rolului competenței sociale și al autoreglării comportamentale în obținerea succesului școlar”. (Liliana Stan, 2016, p.275)

De multe ori noțiunea de competențe sociale este considerată sinonimă cu termenii de abilități sociale. Această sintagmă se află în strânsă legătură cu personalitatea, afectivitatea, aptitudinile, sociale.

În opinia specialiștilor caracteristicile comportamentelor care sunt considerate elemente ale competenței sociale se regăsesc prin învățarea socială, imitație, observație, modelare.

În cadrul activităților instructiv-educative din grădinița de copii, s-a observat importanța abilităților sociale prin respectarea regulilor grupei, formarea relațiilor de prietenie între copii, empatia, implicarea la jocuri, autocontrolul în cazul apariției unei situații conflictuale.

Unul dintre aspectele importante în adaptarea socială a copiilor, în echilibrarea relațiilor interpersonale, o reprezintă empatia, considerată atât o formă de comunicare socială dar și o emoție complexă, o abilitate, componentă a inteligenței sociale.

Cercetările din ultimii ani au arătat că încă de la vârste mici, copiii adoptă comportamente empaticе, astfel încât după vârsta de 6 luni pot fi capabili să îi ofere altui copil jucării; între vârsta de 12-24 luni, copiii pot manifesta constant și activ comportamente prosociale cum ar fi: mângâierea altui copil, calmarea unui coleg atunci când plânge.

Copiii la vârsta de 3 ani manifestă empatia împreună cu compasiunea față de alți copii din grupă, prin ajutorul acordat altor copii. La vârsta de 6 ani preșcolarii pot manifesta responsabilitate față de alți copii mai mici decât ei, acest comportament pozitiv adoptat fără presiunea vreunui adult, din propria lor inițiativă, fiind de mare ajutor colegilor de vârste diferite, în contextul unei grupe combinate.

Comportamente empaticе manifestate în grădinița de copii-aplicații

Copiii de grupa mare din grupa combinată Mirăslău-G.P.N.-secția română, în cadrul activităților liber alese, jocul Construcții au ales să construiască împreună cu unii dintre colegii lor de grupa mică, diferite construcții din cuburi de lemn, plastic, turnuri, garaje, blocuri, orașe etc.

La centrul de interes jocul de masă, copiii din grupa mică-mijlocie au fost ajutați de colegii lor mai mari să asambleze piese din puzzle, lego.

Prin intermediul jocului de rol, preșcolarii din grupa mare au jucat alături de cei mici, roluri diferite, *de-a mama, de-a tata, de-a familia, la plimbare cu frații mai mici* etc. De asemenea tot în zona joc de rol, copiii mari îi conduc la bibliotecă pe restul colegilor de grupa mică-mijlocie, arătându-le unde se găsesc cărțile, ce înseamnă atmosfera de liniște și armonie în lumea cărților, cum să iei o carte de pe raft, să o deschizi, să o dai filă după filă, care este tipăritura.

La final au fost invitați ca spectatori la teatru de păpuși, organizat pe baza unor povești îndrăgite de micii cititori, prin dramatizare, *Ursul păcălit de vulpe* de I. Creangă, *Scufița Roșie* de F. Grimm, *Cei trei purceluși*, poveste populară, *Capra cu trei iezi* de I. Creangă.

Un alt exemplu de manifestare a empatiei s-a realizat în cadrul proiectului național „Din grijă pentru copii”, cu tema zilei „Iubim toți copii”, desfășurat în anul școlar 2021-2022, unde în cadrul activităților de învățare, activitate integrată pe o zi, domeniul DOS educație pentru societate + DOS activitate practică + DEC educație plastică, copiii din grupa mare au decupat inimi de mărimi diferite, în timp ce copiii de grupa mică-mijlocie au lipit floricele și inimioarele decupate de colegii lor pe inimi din cartoane colorate, au colorat împreună în culorile steagului României cât și în culorile steagului Ucrainei.

Copiii grupei mari în colaborare cu celelalte grupe și-au scris numele pe aceste lucrări, afirmând în urma întrebărilor puse de către educatoare că le doresc acestor copii din Ucraina, case, haine, jucării, pâine, dulciuri, multe bucurii, pace.

Cu toate că vorbim de etapa preșcolară și nu adultă, cu un subiect destul de fragil, plin de emoții, subliniindu-se formarea empatiei încă din etapa timpurie deoarece în opinia mea, fiecare pas mărunț contează în tot ceea ce urmează să se vadă cu adevărat în formarea obiceiurilor și în final, a caracterului.

Bibliografie:

1. Curriculum pentru educația timpurie, (2019)
2. Ionescu Mihaela coord., (2014), Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani, Editura Vanemond, București
3. Stan Liliana coord., (2016), Dezvoltarea copilului și educația timpurie, Editura Polirom, Iași

MENTORATUL DE PRACTICĂ PEDAGOGICĂ (II)

Prof. Poptelecan Călin, Liceul Teologic Greco-Catolic Blaj

Din raport reiese că mentoratul este obligatoriu în programele de admisie unde ele sunt reglementate, iar în unele țări are caracter opțional. Dintre activitățile utilizate în mentorat sunt menționate următoarele: întâlnirile cu directorii și mentori sau alți profesori seniori, consultanță și asigurarea de feedback, asistență în planificarea și evaluarea lecțiilor, evaluarea colegială și jurnalele de reflecție, crearea unui mediu colaborativ, rețele sociale, participarea la lecțiile colegilor, predarea în echipă.

Mentoratul poate fi realizat și în absența unor programe de admisie, se menționează în raport, pentru toți profesorii care au nevoie de sprijin, implicând voluntariatul, în anumite situații. În multe țări mentoratul nu este reglementat decât pentru începători, dar există alte forme de sprijin și pentru cei aflați deja în sistem. Studiile oferă o mare diversitate de exemple, de la Finlanda, unde beneficiază toți cei care au nevoie de consiliere, la țări care abia acum se pregătesc pentru implementarea lui. După integrarea în activitatea profesională, este menționată necesitatea dezvoltării profesionale continue a cadrelor didactice și încurajată în diferite forme, participarea la programe de formare la nivel local, regional sau național.

Dintre măsurile propuse pentru susținerea carierei didactice, care ar trebui și aplicate în practică, pot fi menționate câteva care se desprind din acest raport, dar și din alte documente de politică educațională europeană.

În primul rând, trebuie identificate și dezvoltate noi modalități de formare și dezvoltare a carierei didactice, de profesionalizare a carierei didactice.

În al doilea rând, se pune accent pe calitatea profesională și umană a profesorilor, cu accent pe dezvoltarea competențelor de predare, dar și pe starea lor de bine, pentru a motiva tinerii să aleagă cariera didactică.

În al treilea rând, este menționat sprijinul constant de care ar trebui să beneficieze profesorii pe tot parcursul carierei, din partea factorilor implicați în procesul de educație.

În al patrulea rând, se vorbește despre crearea unor comunități de mentori de practică pedagogică la nivel național, care să promoveze cariera didactică și să atragă cât mai mulți tineri competenți în sistemul de educație, deoarece există un deficit de profesori în anumite țări.

În al cincilea rând, măsurile trebuie să vizeze multe aspecte precum formarea inițială, formare prin inducție și mentorat, formarea de formatori, mobilitatea educațională. Nu în ultimul rând, educația și formarea implică investiții publice consistente și structurate.

Fig.1 Relația dintre mentor și student

Desigur actorul principal al acestui proces adică mentorul, trebuie să exercite niște atribuții în strânsă legătură cu activitatea studentului practicant. Mentorul ca și conducător de activități trebuie să realizeze integrarea studentului într-un mediu care pentru acesta/aceștia este unul plin de provocări și schimbări. Unitatea școlară reprezintă un mediu nou pentru studenți și o entitate cu alte sute sau în unele cazuri cu mii de elemente umane care exprimă tot atâtea cerințe cât și exigențe. Colaborarea cu toți factorii implicați în realizarea demersului didactic constituie tot atâtea motive pentru o bună reușită în desfășurarea activității de mentorat. Este important să facem o enumerare a atribuțiilor mentorului de practică pedagogică:

- Familiarizarea studenților cu organizarea internă a unității școlare/profilul-filiera unității școlare, organigrama unității, distribuția claselor, orarul școlii, documentele curriculare. Fiecare dintre profesori viitori mentori au început dintr-un punct și au avut lângă ei profesori care le-au îndrumat pașii realizând trecerea de la nivelul universitar la cel preuniversitar. Sigur studentul practicant repartizat într-o unitate trebuie să cunoască tot ceea ce înseamnă unitatea respectivă și în primul rând profilul acesteia.

Apoi trebuie să înțeleagă organizarea acesteia, compartimentele și importanța fiecăruia în bunul mers al unității. Clasele, modul în care acestea sunt distribuite după anumiți algoritmi, de obicei la parter sunt clasele mici, apoi pe măsură ce avansează la etajele superioare sunt clasele gimnaziale și apoi cele liceale. Orarul este de asemenea foarte important, cu respectarea curbelor de efort în funcție de vârstă și nivele de clase. Documentele curriculare sunt și ele importante și mai mult trebuie cunoscute fiind principalele repere, după care se desfășoară activitatea didactică.

- Oferă studenților modele de predare a lecțiilor la specialitate, a lecțiilor de dirigenție (model de predare în echipă, diverse activități extracurriculare cu elevii). Predarea este o activitate complexă care implică o multitudine de procese și anumite tehnici care se pot derula pe parcursul unei ore pentru o anumită disciplină în funcție de specificul clasei și nivel. Dacă pentru o clasă s-a folosit un model pentru cealaltă trebuie să folosească altul sau altele sau o programă adaptată dacă în acea clasă sunt copii cu CES.

Pe măsură ce studentul avansează, are mai multă experiență, poate să alterneze în utilizarea mijloacelor de predare, astfel încât acestea să devină obișnuință.

Dirigenția/consilierea oferă posibilitatea cunoașterii aprofundate a profilului psihologic al elevului/elevilor astfel încât să exploreze acele laturi de unde se poate extrage informații dar și se pot cultiva în egală măsură, dragostea pentru școală și învățare.

Bibliografie selectivă

- 1.Balan T. „Evoluția istorică a mentoratului în educație”. În revista *Studia universitatis moldaviae*, nr.9 (89), 2015 p.66-70.
- 2.Catalano, H. (2015). Rolul mentoratului în profesionalizarea pentru cariera didactică. Studiu constatativ cu implicații practice. În Sava, S. *Perspective pentru cercetarea în educație*. București, Universitară.

3. Ciascai, L., Secară, R. E., (2001). Ghid de practică pedagogică. Un model pentru portofoliul studentului. Oradea: Editura Universității din Oradea;
4. Ciolan L., Stîngu M., Marin E. (2016). Recalibrarea sistemului de formare inițială a profesorilor din învățământul preuniversitar din România, Universitatea București, FPSE, <http://fpse.unibuc.ro/fisiere/2016/masterat-didactic-fpse.pdf>.
5. Datcu M., „Mentoratul modalitate de pregătire și inserție profesională a viitoarelor cadre didactice”, Cluj-Napoca, 2011
6. Ezechil, L. coord. (2009). Ghidul mentorului, Pitești: Editura Paralela 45.
7. Hancheș, L., Mariș, A., (2004). Practica pedagogică – componentă a formării inițiale a cadrelor didactice, Timișoara: Editura Eurostampa
8. Marin, S.M., 2013, „Politici și strategii de formare a resurselor umane din educație”, Editura Didactică și Pedagogică, București, ISBN 978-973-30-3493-3.
9. Stan C. (2020). Mentorat și coaching în educație. Cluj Napoca: Presa Universitară Clujeană

FAMILIA ȘI ȘCOALA – CHEIA SUCCESULUI

Prof. Bălănoiu Georgiana-Maria, Școala Gimnazială Novaci, jud. GORJ

Este greu să crești un copil, dar și mai dificil este să-l educi. Educația, ca acțiune socială organizată se desfășoară într-un cadru constituit pe baza unor valori perene și cu participarea tuturor factorilor educaționali: școală, familie, instituții culturale, mass-media, comunități locale, state și guverne naționale. Toți acești factori caută modalități de îmbunătățire a sistemului de educație, ajutându-i în acest mod pe copii să se dezvolte. Familia și școala reprezintă cei mai importanți factori educaționali, fiind adevărați piloni ai educației. Atât părinții, cât și educatorii au un interes deosebit față de succesul copiilor și doresc să le faciliteze reușita în viață.

Famiile trimit copiii la școală, acolo unde speră ca ei să-și dobândească instrumentele necesare pentru a reuși în viață. Școlile preiau copiii, depun toate eforturile necesare sprijinirii și orientării lor în luarea unor decizii importante pentru viitorul lor și-i trimit înapoi în familiile acestora, acolo unde presupun că le va fi oferit sprijinul de care aceștia au nevoie pentru a crește și a învăța. Cercul acesta în care familia și școala își împart acțiunile asupra capacităților copilului este centrul dezvoltării personalității viitorului om. Legăturile dintre cele două instituții pot deveni foarte puternice.

Complexitatea creșterii și educării copilului în zilele noastre cere sprijin și din partea comunității. Programele sponsorizate de grupurile comunității și de oamenii de afaceri, de instituțiile religioase, de organizațiile de caritate și de diferite fundații sunt importante în întărirea relației dintre familie și școală. Pentru binele generațiilor următoare, toți trebuie să conlucrăm pentru a veni în sprijinul omului de mâine și pentru a-l ajuta să ia deciziile optime în ceea ce privește viitorul său.

Orice tip de efort, realizat pentru a le oferi părinților mai multe oportunități de a-și ajuta copiii să învețe și să-și croiască un viitor, va necesita o schimbare în atitudinea publică în ceea ce privește importanța învățământului, va implica dorința dascălilor de a regândi fundamental rolul părinților și al relației școală - familie și va solicita cooperarea întregii comunități. Influențele educative pe care familia le exercită asupra copilului se pot manifesta fie direct, prin acțiuni mai mult sau mai puțin dirijate, fie indirect, prin modele de conduită oferite de către membrii familiei, precum și prin climatul psihosocial existent în familie.

Modelele de conduită oferite de părinți, pe care copiii le preiau prin imitație și învățare, precum și climatul socio-afectiv în care se exercită influențele educaționale constituie primul model social cu o influență hotărâtoare asupra copilului privind formarea concepției lor despre viață, a

modului de comportare și relaționare în raport cu diferite norme și valori sociale. Este unanim recunoscut faptul că strategiile educative la care se face apel în familie, mai mult sau mai puțin conștientizate, determină în mare măsură dezvoltarea personalității, precum și rezultatele școlare ale copilului, luarea unor decizii, cum ar fi alegerea unei viitoare profesii.

Concomitent cu intrarea copilului în mediul școlar, acțiunea educativă a familiei se îmbogățește și devine mai profundă. Pentru ca elevul să obțină performanțe calitativ superioare este necesară o punte de comunicare, o conexiune reală între cei doi factori: școală și familie. Unii părinți și unele familii poate au timp să se implice în mai multe moduri, alții doar cu una sau două activități. Pentru familiile foarte ocupate și care n-au timp să se implice în educația copiilor pot să-i întrebe simplu, dar neapărat în fiecare zi: „Cum a fost azi la școală?” Aceasta va transmite copilului un mesaj clar că activitatea sa școlară este importantă pentru părinții săi și că se așteaptă de la el să obțină rezultate bune.

Părinții, ca primi profesori ai copiilor lor ar trebui:

a) să elaboreze un program zilnic pentru teme, iar acesta să fie verificat regulat și eforturile copiilor în acest sens să fie încurajate și să se insiste asupra faptului că timpul petrecut de elevi pentru efectuarea temelor este direct proporțional cu performanța obținută;

b) să citească împreună cu copilul, să-l ajute să-și găsească cărți potrivite, în concordanță cu hobby-urile și interesele sale;

c) să folosească televizorul cu înțelepciune, să-l ajute să-și aleagă programele potrivite și să le stabilească anumite ore pentru vizionarea anumitor programe;

d) să păstreze legătura cu școala, fără să aștepte ca școala să fie cea care îi anunță cum se descurcă copilul său și să ia legătura cu dascălii după ce au părut anumite probleme;

e) să-i laude pe copii, să le aprecieze eforturile depuse și să-i încurajeze să persevereze în munca lor;

f) să le vorbească despre anumite valori morale, să le cunoască prietenii și locurile în care își petrec timpul liber.

Copiii și părinții pot învăța multe unii despre alții doar printr-o simplă acțiune de comunicare. Adulții ar trebui să le prezinte deschis acestora adevăratele valori morale, discutând despre importanța unora dintre ele, precum: onestitate, încredere de sine, responsabilitate.

Parteneriatele familie-școală presupun relația, lucrul în echipă, cooperarea și responsabilizarea pentru scopul propus. Ele sunt rezultatul unui efort conștient și cumulativ al tuturor factorilor implicați în scopul delimitării unui sens comun pentru depășirea sau traversarea unei realități problematice și deficitare. Termenul de „parteneriat” este folosit pentru a sublinia faptul că școlile și familiile împart responsabilitățile ce vizează copiii, prin suprapunerea sferelor de influență. În cadrul acestor parteneriate, elevii sunt plasați în centrul acestei acțiuni, fiind priviți ca actori principali. Parteneriatele școală-familie nu „produc” elevi de succes, mai degrabă, acțiunile de parteneriat care includ profesori, părinți și elevi angajează, ghidează, energizează și motivează elevii, așa încât obțin singuri succesul.

Dascălii sunt responsabili de construirea unor strategii de parteneriat viabile. Uneori, unele programe create pentru îmbunătățirea școlarizării eșuează pentru că nu se adresează adecvat nevoilor de dezvoltare a copilului și potențialului de conflict în relația dintre familie și școală, precum și între conducere și elevi. Ele nu iau în considerare aranjamentele structurale, agilitățile specifice și condițiile necesare oamenilor școlii pentru a depăși complexitatea problemelor din zilele noastre.

Părinții sprijină într-o măsură mai mare un program școlar în care sunt parteneri în luarea deciziilor. Astfel, aceștia oferă sprijin, copiii relaționează cu programul și oamenii școlii gândesc mai cuprinzător când relația se încadrează în termenii parteneriatului. Annette Laureau și-a adus o contribuție importantă în studiul și analiza problematicii parteneriatelor, însă un element important îl constituie „identificarea părții întunecate a implicării părintelui”. Analiza sa a oferit o prezentare a

aspectelor stresante ale stilurilor parentale cu implicare puternică, care problematizează beneficiile absolute ale acțiunilor parentale pentru a intensifica experiențele educative cu orice preț. Ea s-a referit la acei părinți care-și forțează copiii către reușită, provocând valuri, atât în familie, cât și în școală.

Drept consecință, familiile întrerup relațiile apropiate cu școala atunci când copiii lor nu au rezultatele scontate de aceștia, iar școala se află sub presiune. Realitatea de zi cu zi a familiei este diferită azi de cea a generațiilor anterioare. Părinții și copiii își petrec mult mai puțin timp împreună și aproape toți adulții se confruntă cu o permanentă dorință de a echilibra cererile vieții de familie cu cele ale serviciului. Într-o vreme în care părinții se află sub presiuni fantastice, care-i fac mai puțin capabili să participe la viața copiilor lor, există o nevoie și mai mare de a se implica, mai ales în educație. Părinții recunosc această problemă și toți știm că rezolvarea ei o vom găsi doar dacă se face un front comun în care să fie implicați părinții, școlile și comunitatea.

Școlile trebuie să răspundă nevoilor părinților și să le ofere acestora sprijinul necesar pentru ca ei să se poată implica în procesul de învățare al copilului. În același timp, și părinții trebuie să încetinească ritmul vieții cotidiene, acordând mai multă importanță deținerii de către urmașii lor a unei bune educații. Termenul de „parteneriat” este bazat pe premisa că partenerii au un fundament comun de acțiune și un spirit de reciprocitate care le permite să se unească. Astfel, părinții și dascălii sunt uniți din dorința de a-i sprijini pe copii în dezvoltarea lor. Există și câteva obstacole care împiedică angajarea părinților în parteneriat cu școala. Două dintre barierele cel mai des întâlnite sunt lipsa de instruire și lipsa de timp. În urma realizării diferitelor parteneriate, părinții trebuie să fie conștientizați că singura investiție de valoare, niciodată falimentară, pe care o familie o poate face pentru un copil este investiția pentru mintea și sufletul acestuia.

Bibliografie:

1. Bud, Florica - *Cui îi place școala?* Casa editorială Odeon, București, 1997
2. Albușescu, Ion- *Morală și educație*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2008
3. *Școala Maramureșeană* – Nr. 8- 9, aprilie 2004
4. *Revista Învățământul primar* – Nr. 4/ 2004

EDUCAȚIA NONFORMALĂ REALIZATĂ ÎN SISTEM OUTDOOR

*Prof. inv. preșcolar Bîte Aniela Ioana,
Școala Gimnazială Emil Racoviță Gârda de Sus/
GPN GÂRDA DE SUS*

Educația outdoor este o formă de educație ce se desfășoară în aer liber, care, în accepțiunea sistemelor de educație din alte țări europene și nu numai, are la bază învățarea prin contactul direct cu elementele naturii și a mediului înconjurător apropiat.

În cadrul programelor educaționale sunt delimitate teoretic și funcțional trei concepte - formal, informal și nonformal - care se completează reciproc în practica politicilor educaționale din fiecare sistem de învățământ. Educația nonformală vine să personalizeze și să dezvolte, acasă, la locul de muncă, în comunitate, și, uneori, chiar la școală, în afara curriculei oficiale, acele competente, aptitudini, cunoștințe pe care fiecare le simte mai potrivite preocupărilor, intereselor, pasiunilor sale.

Potrivit Legii Educației Naționale nr. 1/2011, procesul învățării în diferite contexte nonformale este considerat ca fiind parte integrantă în cadrul activităților planificate, ghidate de obiective, care nu urmăresc un mod explicit curriculumul școlar.

Caracteristicile educației non-formale se regăsesc: este planificată, dar nu este nevoie de sistem școlar; este un sistem de învățare participativ; este un sistem educațional deschis; nu este nevoie de un curs structurat și un curriculum; are o mare flexibilitate privind vârsta educabililor, perioada de desfășurare și curriculară (program); permite implicarea atât a sectorului public, cât și a celui privat; nu este necesar să se efectueze examinări în mod regulat; nu sunt necesare acreditări, certificate, premii; sunt apreciate spiritul autodidact și învățarea pe cont propriu.

Există mai multe tipuri de educație non-formală, printre care: educația paraformală, educația populară / comunitară. dezvoltarea personală, formarea profesională și vocațională de tip nonformal, centrată pe cunoștințe minime necesare adaptării și integrării socio-profesionale (cum ar fi alfabetizarea și dezvoltarea abilităților minimale de calcul, etc.)

Cele mai importante beneficii pe care le oferă educația nonformală se numără următoarele: îmbunătățirea calității actului educațional datorită introducerii unor elemente aplicative concrete; îmbunătățirea rezultatelor la nivelul învățării academice; acumularea unor informații care sprijină învățarea formală; creșterea interesului pentru implicarea în cadrul unor proiecte educaționale; stimularea unor inițiative în direcția formării unor competențe sociale; implicarea activă în procese de dezvoltare personală și intercunoaștere intragrup ș.a.

Educația outdoor oferă posibilitatea contactului direct cu natura – protecția mediului reprezintă un subiect de interes mondial, urbanizarea masivă a produs un efect nociv asupra mediului și prin faptul că oamenii nu conștientizează impactul pe care acțiunile lor non-ecologice le au asupra mediului – educația outdoor se desprinde ca o modalitate extrem de benefică pentru schimbarea atitudinilor și comportamentelor față de mediu;

Copiii de azi sunt martorii nedumeriți al numeroaselor transformări din mediul înconjurător și pe multe dintre acestea nu le pot înțelege, dar le percep pericolul și efectul distrugător. Interesul și dragostea pentru natură sunt, la majoritatea copiilor, instinctive iar comportamentele și convingerile formate la o vârstă fragedă se păstrează toată viața. Scăpând de rutina zilnică a activităților desfășurate în sala de grupă, activitățile desfășurate în natură capătă un caracter atractiv și mai aplicat. Învățarea outdoor nu înseamnă doar un nou loc al învățării, ea presupune o schimbare de abordare, de viziune asupra desfășurării activităților, o nouă filozofie de acțiune, o nouă perspectivă asupra învățării, o permisivitate ridicată pentru achiziția experiențială și prin punerea în situație.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucoș, C. (2012), Este importantă educația de dincolo de ușa clasei?, www.doxologia.ro,
2. Ionescu, M. , Radu, I. (coord), (2001), Didactica Modernă, Editura Dacia, Cluj Napoca.
3. Life Long Learning Program, (2010-2012), Manual de educație outdoor, Primăria Catunele
4. <https://cursuri.psiho-educatie.ro/course/view.php?id=2&lang=ro>
5. https://www.isj.sv.edu.ro/images/Docs/RED/2020/invatamante_prescolar/activitati_outdoor/Educatia_outdoor_Diaconescu_Mihaela.pdf

COMUNICAREA LA NIVELUL GRUPULUI / ECHIPEI

Prof. Berceanu Camelia-Florentina, Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva

În secolul XXI ne confruntăm neputincioși cu trecerea prea rapidă a timpului, care ne influențează viața în toate aspectele ei: relațiile interindividuale, relațiile cu mediul înconjurător, relațiile cu noi înșine.

Ca urmare a acestui fapt, un număr tot mai mare de persoane, trece prin stări cronice de anxietate și stres. Acest lucru impune transformarea noastră interioară ca o reacție de adaptare la mediul agresiv și la ritmul alert al vieții. Fiecare dintre noi este responsabil de propria fericire, de generarea fericirii necesare pentru a trăi o viață demnă de o ființă umană.

Și pentru aceasta, trebuie să ne transformăm interior din punct de vedere emoțional, mental și spiritual. Comunicarea cu Natura – un pas spre redescoperire se dorește a fi un îndemn la adresa celor care cred că natura are resurse inepuizabile, și doar pentru că sunt locuitori ai planetei au drepturi depline asupra acesteia, să-și revizuiască optica și să încerce să conviețuiască cu natura.

Una din căile la îndemâna tuturor pentru realizarea echilibrului interior este comunicarea cu natura. Conștienți într-un mod instinctiv de valoarea spirituală a naturii, oamenii se simt fericiți în mijlocul ei pentru că tot ceea ce este natural emană energie pură, energie pozitivă. Ar trebui ca, pentru măcar câteva clipe în fiecare zi, să încercăm să evadăm din cotidianul plin de griji și probleme existențiale pentru a beneficia de efectele tămăduitoare ale contactului cu natura. Iubirea și comunicarea cu natura înseamnă meditație, contemplare și identificare cu Divinitatea. Meditația în natură vă poate trimite către cele mai înalte culmi, dăruindu-vă lumină și pace. Cercetări recente asupra stărilor meditative în natură, evidențiază apariția unor unde teta care reflectă starea de liniște profundă, de odihnă interioară. În timpul acestor stări, creierul secretă o substanță numită endorfină. Ea generează o stare plăcută de bunăstare, de totală mulțumire de sine. Natura reprezintă elixirul vital pentru sufletele noastre, dăruindu-ne liniștea interioară și energia pozitivă de care avem nevoie. Noi, oamenii, absorbim această energie emisă de munți, copaci, păsări și de toate celelalte vietăți, vindecându-ne spiritul și trupul.

Pentru a exista un grup de muncă este necesar ca membrii acestuia să comunice între ei. Comunicarea în cadrul grupului are următoarele obiective:

- informarea corectă și la timp a membrilor grupului;
- formarea de opinii în legătură cu diferite evenimente, discutarea acestora și transmiterea către cei interesați;
- vehicularea directă, imediată și nealterată a ideilor, propunerilor și nemulțumirilor între membrii grupului;
- luarea deciziilor și transmiterea acestora;
- evaluarea performanțelor obținute.

În procesul de comunicare în cadrul grupului, între emițător și receptor există mediul prin care se face transmiterea mesajului.

Acesta poate deforma mesajul și chiar procesul de înțelegere datorită unor perturbații care pot să apară (zgomot, posibilitățile de percepere ale receptorului, personalitatea emițătorului etc.).

Comunicarea în cadrul grupului de muncă este de mai multe tipuri:

- verbală, scrisă, non-verbală;
- formală sau informală;
- interpersonală;
- de grup (intra-grup și inter-grup).

Comunicările din cadrul grupului sunt influențate de:

- calitatea mesajului;
- viteza și ritmul de comunicare;

- sensul comunicării (ascendent, descendent, orizontal, oblic);
- mărimea grupului (în grupurile mai mari se realizează mai greu);
- poziția spațială a membrilor grupului în procesul comunicării (ex.: așezarea „față în față”).

În cadrul grupului de muncă, relația dintre manager și subordonat nu trebuie să se bazeze pe comenzi și supunere, ci pe dialog, care uneori poate însemna schimbarea reciprocă a pozițiilor. Acest gen de dialog se numește relație de solicitare și răspuns. Prin solicitare, managerul va repartiza sarcini subordonaților pe măsura calificării lor și chiar mai dificile, și va controla modul de îndeplinire. În cazul în care constată anumite dificultăți, va sprijini executantul în înlăturarea lor.

Prin răspuns, managerul va răspunde repede și sincer la problemele ridicate de subordonați. Dacă se practică acest sistem de solicitare și răspuns, comunicarea prin dialog în cadrul grupului de muncă își poate dezvolta funcția sa de motivare. Tipologia comunicărilor în cadrul grupului de muncă în cadrul grupului de muncă au loc comunicări verticale, orizontale și oblice. Tipurile de comunicare și caracteristicile acestora:

Verticale descendente:

- transmit decizii, îndrumări, instrucțiuni, etc. sub formă verbală sau scrisă;
- sunt cele mai răspândite;
- au loc continuu;
- anumite comunicări se fac direct manager-subordonat, altele prin intermediari.

Verticale ascendente:

- transmit informații, opinii, etc. de la subordonat la manager;
- permit cunoașterea felului în care se realizează sarcinile;
- asigură feed-back-ul.

Orizontale:

- asigură comunicarea între membrii grupului de muncă situați pe același nivel ierarhic;
- se realizează prin dialog sau ședințe de lucru.

Oblice:

- permit pentru un timp scurt să se evite calea ierarhică;
- conduc la conflicte de competență;
- folosite pentru rezolvarea unor probleme urgente;
- uneori au caracter neformal.

Toate aceste mărimi ce caracterizează o rețea de comunicare permit evidențierea modului de organizare a unui grup din punct de vedere al concentrării autorității și a modului în care membrii comunică între ei.

Bibliografie:

- ✓ <http://noi-opportunitati-vest.ro/activitate4/comunicareorganizationalasimanagementulsituatiilordecriza.pdf>
- ✓ <https://www.learningnetwork.ro/eveniment/comunicare-organizationala/2230>
- ✓ [http://www.cnvespasian.ro/cursuri-inchise doc 24 curs-comunicare-ierarhica-formala-si-comunicare-interpersonala-informala_pg_0.htm](http://www.cnvespasian.ro/cursuri-inchise_doc_24_curs-comunicare-ierarhica-formala-si-comunicare-interpersonala-informala_pg_0.htm)
- ✓ Alina Bordian www.psiholife.ro

EDUCAREA TRĂSĂTURILOR DE CARACTER – PREMISĂ A DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII COPIILOR

Prof. Sgubea Luminița, Școala Gimnazială Nr.3 Cugir

„Caracterul fără inteligență face mult.
Inteligența fără caracter nu face nimic.”

Cicero

Educația morală a fost, este și va rămâne una dintre cele mai dificile sarcini ale școlii. Un educator responsabil este conștient de valoarea intervenției sale cât și de dificultățile pe care ea le comportă. El știe, de asemenea, că în sfera educării, a formării personalității elevului, nu se pot oferi formule miraculoase care să-l conducă cu lejeritate pe un drum prestabilit, la capătul căruia să îl aștepte rezultatele anticipate.

Azi, când întreaga societate este supusă schimbării, trebuie să admitem că ne schimbăm și noi, cadrele didactice. Dacă acceptăm schimbările, oportunitatea lor, atunci vom încerca să-i pregătim pentru schimbare și pe elevii noștri. Conform Legii Educației Naționale Nr.1/2011, idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii.

Valorile și atitudinile caracteriale dețin un loc important în structura de personalitate a fiecărei persoane, exprimă portretul psihic al acesteia, fizionomia spirituală, constituind modalitatea prin care se prezintă ca individualitate, se raportează la evenimentele existenței sale în lume și se deosebește de ceilalți, se realizează uman și profesional. Promovarea unei culturi a caracterului, formarea și dezvoltarea caracterului-privit ca ansamblu de atitudini și valori, ca latură relațional-valorică a personalității- reprezintă un demers educațional necesar și benefic, complex, consecvent și gradual.

Etimologic, caracter înseamnă ceea ce este imprimat, gravat în individ, sensul derivând din grecescul „character”. În greaca veche, cuvântul „character” însemna tipar, pecete, iar cu aplicare la om semnifică fizionomia individului luat nu atât sub raportul chipului său fizic, cât sub cel al structurilor sale psihice, spirituale, pe care le deducem din modelul său propriu de a se comporta în activitate și relații sociale. E o fizionomie spirituală prin care subiectul se prezintă ca individualitate irepetabilă. Particularitățile de caracter presupun o anumită constanță, stabilitate.

În sens larg, caracterul este un mod de a fi, un ansamblu de particularități psihoindividuale, ce apar ca trăsături ale unui portret psihic global. Dar, dintr-o perspectivă mai restrânsă, caracterul reunește însușiri sau particularități privind relațiile pe care le cultivă subiectul cu lumea și valorile după care se conduce. Prin urmare, caracterul poate fi considerat nucleul personalității, având în vedere faptul că sistemul de trăsături și atitudini specific fiecărui individ este antrenat în viața concretă, având semnificație morală, îl definesc pe om ca membru al societății.

Programa școlară pentru disciplina opțională Educarea trăsăturilor de caracter completează aceste preocupări, oferind repere alternative și modele de bună practică pentru formarea și dezvoltarea la elevii ciclului gimnazial a unor trăsături de caracter pozitive și durabile. Ideea de bază a curriculumului propus o reprezintă sensibilizarea elevilor asupra rolului și importanței formării și dezvoltării caracterului propriu, a unei culturi a caracterului, precum și interiorizarea și asumarea trăsăturilor relațional-valorice pozitive-ca parte a dezvoltării generale-prin orientarea finalităților educației către dimensiunile fundamentale ale existenței umane: a ști, a face, a fi, a conviețui. Concret, opționalul contribuie la realizarea profilului de formare al elevilor ciclului gimnazial, din perspectiva unor aspecte considerate esențiale: autocunoaștere, competențe socio-

emoționale, competențe de relaționare, managementul conduitei personale, calitatea vieții individuale în raport cu sine, cu ceilalți, cu mediul înconjurător. Opționalul propus pune accent pe educarea unui număr de trăsături de caracter relaționate cu nevoile educaționale ale elevilor. Cercetări recente au demonstrat faptul că, șapte trăsături de caracter au capacitate înalt predictivă pentru succesul la școală și în viață al copiilor: perseverența, autocontrolul, entuziasmul, inteligența emoțională, recunoștința, optimismul și curiozitatea, ca urmare acestea sunt recomandate a fi avute în vedere în orice demers educațional.

Alături de acestea, alte trăsături de caracter sunt importante pentru formarea sistemului de personalitate, a profilului moral, atitudinal-comportamental al elevului: atenția, ascultarea, cinstea, conștiințiozitatea, omenia, ordinea, perseverența, punctualitatea, respectul, sinceritatea, toleranța. Programa școlară pentru disciplina opțională Educarea trăsăturilor de caracter abordează cunoștințe, abilități și atitudini care susțin dezvoltarea unor astfel de trăsături de caracter. Prin urmare, programa propusă asigură un cadru de dezvoltare a unor trăsături de caracter pozitive, cu relevanță directă pentru vârsta elevilor de gimnaziu, care susțin cunoașterea de sine, valorizarea caracterului și construirea unor repere importante pentru propria devenire. Opționalul pune accent pe abordarea practic-aplicativă, care oferă contexte pentru: exersarea de valori și atitudini pozitive, valorificarea experiențelor de viață ale elevilor, descoperirea și experimentarea propriilor abilități și atitudini caracteriale.

Prin conținuturile, abilitățile și atitudinile specificate, programa școlară urmărește promovarea unui comportament asertiv și empatic.

Comportamentul asertiv exprimă capacitatea de a comunica deschis nevoile, dorințele, sentimentele, emoțiile și gândurile, fără a leza integritatea celorlalți; asumă responsabilitatea pentru propriile acțiuni, fără a judeca sau a da vina pe alți; promovează autocontrolul și aprecierea rezultatelor prin laudă și complimente sincere; susține critica în manieră constructivă și primirea sau acceptarea criticii dacă este justificată; promovează concentrarea pe soluții și pe rezolvarea problemelor identificate.

Comportamentul empatic permite exprimarea emoțiilor, ascultarea activă, asumarea de roluri, armonizarea laturii cognitive cu cea afectivă, comportamentală, atitudinală și socială, înțelegerea emoției personale și de grup și crearea unor relații de valoare. Practica pedagogică arată însă că, în mediul școlar se formează și se dezvoltă o serie de conduite pozitive în majoritatea lor, dar și negative. Conduitele pozitive sunt stimulate, întărite, promovate în toate împrejurările prin mijloace educative, iar comportamentele negative, necooperante sunt modificate prin antrenarea elevilor în activități interactive de formare. Interesul tinerilor pentru activitate într-o societate a cunoașterii îi poate deturna însă pe aceștia de la interesul pentru formarea caracterului, de la înțelegerea necesității însușirii normelor morale și eticii. Prin urmare, beneficiile construirii caracterului sunt: relații colegiale îmbunătățite, mediu de învățare pozitiv, școli mai sigure, familii mai puternice, comunități mai bune. Opționalul Educarea trăsăturilor de caracter se focalizează astfel pe dezvoltarea dimensiunilor atitudinale și valorice ale caracterului. Promovarea în spațiul educațional românesc a acestei discipline opționale poate contribui la susținerea demersurilor multiple și progresive de formare a personalității elevilor, de realizare a profilului de formare așa cum este definit de finalitățile învățământului obligatoriu. În cadrul acestui opțional se vor avea în vedere, cu precădere, formarea de abilități și dezvoltarea unor atitudini pozitive, centrate pe dobândirea de către elevi a încrederii în sine, a unui profil caracterial armonios, pregătirea lor pentru viață și pentru viitor. Viața dovedește că o educație bună, cât și capacitatea de a te comporta cu oamenii, asigură jumătate din succes. Dacă elevii noștri vor ști să aplice în practică toate cunoștințele dobândite prin participarea la acest opțional, atunci ne vom declara mulțumiți de efortul depus.

Rămâne la latitudinea și priceperea educatorilor ca aceste activități să devină viabile, să contribuie efectiv la dezvoltarea personalității fiecărui educabil, pentru o bună conviețuire în

grupurile de apartenență și de referință. Merită orice efort, dacă ne gândim la efectele în timp și de durată pe care le poate avea această disciplină opțională dar și la amprenta pe care o lasă activitatea și personalitatea dascălului în viața oricărui elev.

PLAN DE ACȚIUNE PENTRU INTEGRAREA COPIILOR CU DIZABILITĂȚI

Prof. Simu Georgeta, Liceul Tehnologic Jidvei

Elevii cu tulburări specifice de învățare (TSI)

Putem vorbi de tulburări specifice de învățare (*dislexie, disgrafie, discalculie*) în cazul acelor copii la care rezultatele obținute la citit-scris sau calcul rămân mult sub așteptări, raportat la nivelul capacităților intelectuale și la efortul depus pentru învățare. *Tulburarea specifică de învățare* (TSI) nu este o boală, nu este o deficiență, ci o modalitate specială de prelucrare a informației, datorată dezvoltării și funcționării diferite a sistemului nervos central. Are la bază o disfuncție neurologică, dar este influențată în unele cazuri și de ereditate. Acești copii au un nivel normal de inteligență, doar că ei gândesc și învață altfel decât ceilalți.

Formele tulburărilor specifice de învățare sunt:

- *Dislexia* = tulburare de citire (citire lentă, cu greșeli, dificultăți în înțelegerea textului citit).
- *Disgrafia/disortografia* = tulburare de scriere (scriere urâtă, cu greșeli, greșeli de ortografie).
- *Discalculia* = tulburare de calcul, perturbări ale procesului tipic de achiziție a abilităților matematice (simț numeric, memorarea tablei adunării și a înmulțirii, calcul corect sau fluent, raționament matematic).

Idei de activități:

- prezentarea unor filmulețe cu personalități care, deși au fost diagnosticate cu TSI, au avut realizări deosebite în domeniul lor de activitate: (știință: Albert Einstein, Thomas Edison, Alexander Graham Bell, Michael Faraday; pictură și sculptură: Leonardo da Vinci, Pablo Picasso, etc.; literatură: Agatha Christie, Jules Verne, Gustave Flaubert, Hans Christian Andersen, Lewis Carroll etc.; muzică: Richard Strauss, John Lennon, Mireille Mathieu etc).

Strategii de învățare:

Pe parcursul procesului de predare-învățare se vor aplica strategii didactice adecvate pentru elevii cu tulburări de învățare (TSI), ținând cont de următoarele:

- se folosesc cu încredere metodele „prietenoase” pentru copii dislexici (*dyslexia-friendly*), fiindcă ele sunt „prietenoase” și pentru toți elevii din clasă (de ex. *hartă conceptuală*), metode și procedee variate, multisenzoriale, moderne;
- se preferă învățarea prin experiență;
- se oferă din timp scheme grafice legate de tema de studiat, pentru a orienta elevul cu TSI în evidențierea informațiilor esențiale;
- se promovează interferențe, integrări și legături între cunoștințe și discipline;
- se promovează învățarea colaborativă, în grupuri mici;
- se creează situații și activități care să conducă la dezvoltarea expresiei orale;
- se adaptează în mod flexibil la stilul de învățare al copilului cu TSI;
- se reduce din efortul de lectură a documentelor prin adaptarea fonturilor, dimensiunea spațiilor între rânduri, asigurarea de fotocopii, fraze scurte;
- se limitează efortul de scriere;
- se ajută copilul cu TSI să-și descopere talentele.

Resurse:

- instrumente compensatorii - instrumente didactice și tehnologice care substituie sau facilitează performanța, în condițiile existenței unei abilități deficitare. Acestea au rolul de a absolvi elevul cu TSI de o prestație care devine dificilă din cauza tulburării, fără să îi faciliteze, din punct de vedere cognitiv, sarcina de lucru.
- folosirea TIC - computer/tabletă cu software - sintetizator vocal, care transformă tema de citire într-o temă de ascultare; aparat de înregistrare care permite elevului să își completeze notițele în timpul lecției; manuale și cărți în format digital (audio-book); dicționare, vocabulare digitale; computer cu program de scriere video, cu corector ortografic;
- instrumente de calcul (calculator, tabela pitagoreică, de măsurii, tabel cu formule matematice, scheme conceptuale);
- ritm și muzică pentru a memora;
- hărți mentale;
- mape conceptuale ale unității de studiu; texte cu imagini, sinteze, scheme;
- prezența cadrului didactic.

Evaluare

Evaluarea educațională presupune stabilirea nivelului de cunoștințe, a gradului de asimilare și corelarea acestora cu posibilitățile și nivelul intelectual al copilului, a nivelului de adaptare la mediul școlar și social, precum și identificarea problemelor CES. Evaluarea presupune o muncă în echipă, cu participarea mai multor specialiști (psihologi, medici, pedagogi, profesori, sociologi, asistenți sociali, logopezi etc.).

Evaluarea se bazează pe un parteneriat autentic cu beneficiarii direcți ai acestei activități, respectiv copilul și persoanele care îl au în ocrotire.

Evaluarea adaptată este asigurată pe parcursul semestrelor astfel: testele și verificările se anunță cu cel puțin 24 de ore înainte; se asigură timp suplimentar (30 - 60 de minute) pentru execuția probelor sau se asigură verificări cu mai puține cerințe; se introduc probe informatizate; se asigură citirea cu voce tare de către profesor a sarcinilor de efectuat în timpul verificărilor; se asigură folosirea instrumentelor compensatorii, atât la probele scrise, cât și la cele orale; se vor prevedea verificări orale ca alternativă la cele scrise (mai cu seamă la limbile străine); în notarea la probele orale se va ține cont de capacitățile lexicale și expresive ale elevului; în funcție de situație, evaluările vor fi concepute astfel încât să limiteze scrisul (de exemplu, exerciții cu spațiu de completat, exerciții de bifat, de asociat etc.); la notarea/evaluarea testelor scrise se va ține cont de conținut, nu de formă; se asigură folosirea calculatorului de buzunar/birou, tablă pitagoreică sau tabele cu formule.

Părinți

Profesorul va trebui să comunice deschis cu părinții, dar să fie sensibil (la stările, emoțiile, gândurile lor); să manifeste atenție și preocupare față de neliniștile/temerile părinților; să anticipeze reacțiile emoționale ce pot apărea într-o astfel de situație; să prezinte și să valorizeze succesele elevului cu CES; să fie mereu pozitivi și pro-activi.

Idei de activități: consultări permanente; activități comune părinți-elevi-profesor, cu invitați de specialitate; lectorate; implicarea în diverse proiecte; consilierea părinților.

Strategii de învățare:

- Profesorul colaborează cu părintele, se raportează la el cu respect, apreciere și empatie.
- Dă instrucțiuni precise părinților, cum să exerseze acasă cu copilul.
- Comunică eficient și colaborează cu profesorul de sprijin, logopedul, psihologul.
- Participă la cursuri de formare și se documentează din literatura de specialitate cu privire la TSI.

Resurse:

- folosirea TIC (PPT-uri tematice, filmulețe motivaționale);
- reviste informative;
- umane: logoped, psiholog, consilieri școlari, profesori de sprijin.

Evaluare: observarea sistematică, chestionare, portofolii cu produsele elevilor.

Cadre didactice

Profesorul discută cu cadrele didactice despre modalitățile prin care vor putea să îi cunoască pe elevii cu TSI, despre felul în care pot colabora pentru a-i sprijini să-și atingă potențialul.

Ideii de activități:

- Adaptarea programelor școlare la abilitățile și nevoile copiilor, în colaborare cu cadrele didactice care predau la clasă;
- Conceperea de planuri de intervenție personalizată, care să răspundă nevoilor copiilor cu CES și pe care să le implementeze împreună cu logopedul și profesorul psihopedagog;
- Predarea în echipă cu profesorul de sprijin/consilierul școlar etc.
- Participarea la cursuri de formare și documentarea din literatura de specialitate cu privire la TSI.

Strategii de învățare (comune cu alți colegi):

Cadrele didactice, pe baza indicațiilor psihologului/profesorului de sprijin/profesorului psihopedagog/logopedului/profesorului consilier școlar, permit utilizarea anumitor instrumente doar elevilor cu TSI. Comunică cu colegii profesori care predau la clasa respectivă despre succesul aplicării măsurilor compensatorii, dar și despre măsurile de dispensare, ca intervenții care permit elevului să nu realizeze anumite activități care, din cauza tulburării specifice de învățare, devin extrem de dificile și care nu îmbunătățesc procesul de învățare.

Resurse:

- listă cu lucrări de specialitate, documente relevante pentru integrarea copiilor cu CES în școala de masă;
- tehnologii informatizate;
- reviste de specialitate.

Evaluare: chestionare, portofolii.

Bibliografie:

1. Ordinul nr. 1985/1305/5805/2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale;
2. Ordin Nr. 3124/2017 privind aprobarea *Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare* <https://edu.ro/ordinul-ministrului-educa%C8%9Biei-na%C8%9Bionale-nr-134220012017-privind-aprobarea-metodologiei>;
3. [Integrarea elevului cu TSI în învățământul de masă. \(cjraehd.ro\)](http://cjraehd.ro)

ÎNVĂȚAREA CITITULUI ȘI DEPRINDEREA LECTURII- CONDIȚII PENTRU TRECEREA DE LA ASCULTĂTOR LA CITITOR AUTONOM

Profesor învățământ primar Tănase Simona, Școala Gimnazială „Fănuș Neagu” Brăila

Conform spuselor lui Nicolae Iorga „cultura unui om se formează în primul rând prin lectură, de aceea din fragedă copilărie e bine să iubim cartea, să o citim, să o păstrăm cu grijă ca pe un bun de preț” iar Ion Luca Caragiale spunea: „O carte bună de citit la vârstă fragedă este, poate, una din împrejurările cele mai hotărâtoare ale vieții unui om. Multe cariere intelectuale nu se datoresc altei împrejurări decât unei cărți căzute la vreme bună în mâinile unui copil.”

Una dintre finalitățile majore ale ciclului primar a fost, dintotdeauna, formarea capacității de a înțelege textele scrise. Lectura este activitatea de bază a elevului desfășurată în cadrul tuturor disciplinelor școlare, este instrumentul muncii sale intelectuale.

Într-o perioadă când suntem invadați de vizual, internet și televiziune, lectura pierde tot mai mult teren printre preferințele, preocupările și interesele manifestate în special în rândul elevilor. Aceasta se numără, în puține cazuri, printre acele activități ce au ca punct de pornire o alegere individuală, ce pornește din plăcerea, dorința de a avea contact cu cartea.

Într-un eseu consacrat istoriei lecturii, Alberto Manguel evocă exemplul unor societăți arhaice în care să înveți să citești înseamnă inițiere, ritualizare. În acest mod, copilul care învață să citească poate accede la trecutul comun, la memoria colectivă și, în același timp, poate aduce noul, într-un grad mai mare sau mai mic. În societatea iudaică medievală, spre exemplu, ritualul învățării citirii era celebrat în mod explicit. Băiatul care urma să fie inițiat era înfășurat într-un șal de rugăciune și dus la învățător. Acesta îi arăta o tăbliță pe care erau scrise alfabetul ebraic, un pasaj din Scripturi și cuvintele „Tora să fie ocupația ta.” Învățătorul citea fiecare cuvânt, iar băiatul repeta. Apoi tăblița era acoperită cu miere pe care copilul o lungea, prin asta asimilând la modul concret cuvintele sfinte. Tot în cadrul acestui ritual, versetele biblice se scriau pe ouă fierte decojite și prăjituri cu miere pe care copilul le mânca după ce le citea, în prealabil, cu voce tare, învățătorului. Fără îndoială, societatea contemporană nu mai poate gândi astfel de inițieri, dar principiile acesteia nu au dispărut chiar dacă se concretizează total diferit. Cele trei principii după care putem „iniția” elevii noștri în tainele lecturii ar fi:

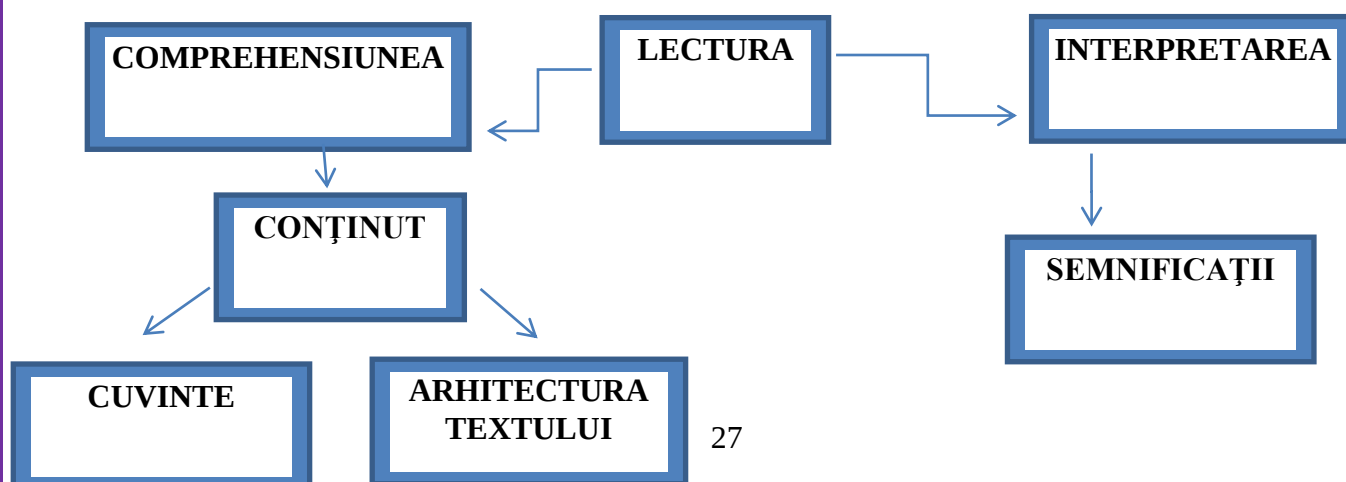
Necesitatea ca **învățarea cititului și deprinderea lecturii să fie precedate și secondate de audierea unor texte literare**, să se creeze momente (zilnice) ale întâlnirii cu cartea, momente în care învățătorul va citi sau va povesti fragmente sau texte literare integrale.

Instituirea unui cadru școlar- neșcolar cât mai asemănător cu cel specific lecturii de acasă. Foarte important este ca momentul de lectură să aibă loc la sfârșitul zilei, la sfârșitul unei activități solicitante, astfel încât **elevii să îl perceapă ca pe o relaxare, o recompensă, un dar.**

Promisiunea plăcerii lecturii, **prezența elementelor de seducție. Acestea vizează două aspecte:** alegerea unor texte din orizontul de așteptare al elevilor, accesibile ca lexic și structură, atractive din punct de vedere al tipăriturii și imaginilor și posibilitatea de a ne juca, ulterior, cu aceste texte (ilustrații, diorame, colaje, continuarea poveștii, proiecte, parada personajelor, dramatizări, expoziție de carte etc.). Trebuie precizate și activitățile extracurriculare structurate sub forma unor ateliere, cluburi sau cercuri de lectură.

Câți copii citesc pentru propria bucurie?

„Pentru ca elevii să poată deveni cititori autonomi, citind cărți pentru propria lor bucurie, este necesar să se pornească de la autonomizarea actului de decodare, astfel încât să se ajungă la o citire ușoară și fluidă. Atunci când actul lecturii devine automatism, elevii nu mai au nevoie să-și concentreze atenția asupra decodării; spiritul lor devine disponibil pentru altceva: ei pot percepe modul în care se înlănțuie episoadele istoriei, pot identifica personajele, pot visa la universul ficțional propus de carte, pot reacționa emoțional, pot relaționa cu cartea, o pot interpreta. Or, singura modalitate sigură de automatizare a decodării este cititul și iarăși cititul” (Christian Poslaniec, „Pratique de la litterature de jeunesse l’ecole”, Paris, 2003

Pentru ca elevul să treacă de la stadiul de ascultător, la acela de cititor autonom, în orele de limba și literatura română respectăm cu strictețe etapele parcurgerii abordării textului literar. Doar astfel vom reuși să trecem de la înțelegere, la interpretarea textului. Numai așa, lectura își va atinge toate cele trei finalități.

Bibliografie

- 1.Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în școala primară*, Editura Art, 2016
- 2.Conf. univ. dr. Vasile Molan, *Didactica disciplinelor „Comunicare în limba română” și „Limba și literatura română”*, Editura Miniped, 2014
- 3.Șerdean, Ioan, *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, Editura Didactică și Pedagogică

ROLUL REVISTELOR ȘCOLARE ÎN VIAȚA ELEVILOR

Prof. Văcariu Ileana, Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu” Alba Iulia

Oricând în învățământ există o bază intelectuală pentru a realiza reviste școlare atractive. Important este ca, în cea mai mare parte, să se realizeze transferul responsabilităților dinspre cadrele didactice înspre elevi, profesorul să aibă rolul unui consilier gata să intervină atunci când este solicitat sau când el însuși își dă seama că este nevoie de intervenția lui, pentru ca lucrurile să se îndrepte înspre direcția bună. Revistele școlare au îndeplinit întotdeauna nobile misiuni de dezvoltare în sufletele elevilor talentați: fantezia creatoare, lirismul, încrederea în forțele proprii și un anumit entuziasm necesar îndeletnicirilor literare, artistice și științifice.

Există mai multe tipuri de reviste diferențiate după vârsta elevilor, după conținut și după periodicitate. Sunt publicații școlare pentru ciclul primar și gimnazial sau liceal.

Revista de creație literară oferă o imagine concludentă a diverselor preocupări ale elevilor, părinții având astfel prilejul să cunoască prin intermediul creațiilor literare, articolelor, studiilor, fotografiilor sau ale desenelor care asigură grafica revistei, activitățile desfășurate în școală de către copiii lor.

Se poate afirma, pe drept cuvânt, că revistele școlare sunt rodul muncii elevilor și constituie o expresie directă a activității celor talentați, având un rol deosebit în afirmarea unor concepții și idealuri. În acest fel, elevii aflați pe băncile școlii transmit generațiilor viitoare o cronică a visurilor și a năzuințelor lor, a căror ascensiune literară își are originea în aceste modeste focare de lectură care sunt revistele școlare.

Paginile revistelor se deschid larg pentru creații originale cum ar fi: poezii, proză, jurnal de călătorie, eseuri pe diferite teme din domenii variate sau dintr-o anumită specialitate.

Revistele școlare iau în considerare spiritul de afirmare al elevilor, dorința de a ieși în public, demonstrând faptul că școala este lăcașul cel mai important care ajută ca scânteia care luminează sufletul să devină flacăra născătoare de har pentru toată lumina vieții.

Încheiem acest articol cu o încercare de a pătrunde în lumea atât de fascinantă a literaturii, cu două dintre poeziile scrise de mine pe care le-am intitulat *Toamna și Plouă!*, precum și cu un eseu al unui fost elev al școlii în care predau cu titlul *Școala în amintirea mea*, recomandând tuturor elevilor talentați să facă același lucru.

TOAMNA

*Afară plouă tare
Și-aud stropii lovind
Pervazul din fereastră*

Pufnind neconținut.

*Aud pământul moale
De apa care cade,
Aud natura toată,
Înfiorată parcă!*

*E toamnă și tot plouă...
Și văd copacii triști,
Cu frunzele plecate
De-un vuiet răzvrătit.*

*Copacii se îndoaie,
De-atâta zbucium și chin.
Și-un trăsnet se aude,
Înfiorându-mă deplin.*

*Natura râde-nprospătată
Și vântul bate neconținut,
Iar rândunelele grăbite,
Zboară grăbite c-un suspin.*

PLOUĂ!

*Ce frumos este la țară când plouă!
Și-n aer simt mirosul umedului pământ!
Când în casă e cald și e bine,
Și mă așez la masa pregătită de mama.*

*Ce frumos e la țară când tună!
Și aerul e proaspăt atunci când îl respiri,
Iar lemnele în sobă se-aud trosnind,
În timp ce noi ne povestim câte-n lună și- stele.*

*Ce frumos e la țară când plouă!
Și seara se înalță peste întregul sat!
Când terminându-mi cina și povestea cu mama,
Mă-mbăt de mirosul ploii și-al aerului curat!*

ȘCOALA ÎN AMINTIREA MEA

Au trecut 17 ani de la terminarea clasei a VIII-a și, iată, cursul existenței îmi deschide oportunitatea de a mă reîntoarce în școala în care am învățat carte și am învățat să fiu Om.

Am avut privilegiul de a fi invitat de către directorul școlii, prof. Andron Nicolae, și de către prof. Văcariu Ileana, pentru a le vorbi elevilor despre semnificația și implicațiile unei cariere în domeniul medical. Prof. Andron a fost cel care mi-a deschis fascinația pentru istorie. Mi-l amintesc și acum prezentându-ne cu pasiune subiectele abordate, mereu încercând să ne creioneze imaginea

timpurilor trecute. De la el am descoperit frumusețea Egiptului antic, măreția lui Cyrus al II-lea și a Imperiului Ahemenid, curajul lui Alexandru cel Mare care își mânuiește iscusit falangele elene, tragedia morții lui Julius Caesar și multe alte istorisiri. M-am bucurat să văd că s-au făcut investiții materiale și că elevii învață într-un mediu propice acestei activități, clasele sunt mari, luminoase, s-au modernizat băile, sala de sport, totul are un aer ce te invită. Elevii s-au bucurat să mă vadă, fiind un element de noutate pentru ei. Le-am expus crezul meu legat de educație ca soluție la orice problemă, ca unealtă în crearea unui traseu independent în viață, ca mijloc de a face diapedeză prin păturile sociale, ca metodă pentru înțelegerea Universului.

În această școală am prins drag de limbile străine, franceză și engleză, care mi-au fost de mare ajutor. În anii ce au urmat am avut ocazia să țin stagii în aceste limbi studenților de la secția străină a facultății. Prof. Munteanu mi-a predat matematică și mereu ne schița paralele cu care să înțelegem aplicabilitatea acestora în domenii conexe precum astronomia și fizica. Elev fiind îmi amintesc și acum cât de impresionat am fost de laboratorul de chimie și experimentele pe care le făceam acolo cu KMnO_4 , H_2SO_4 , etc. Îmi amintesc cum într-o oră am sintetizat acetat de etil și am deshidratat un cub de zahăr cu ajutorul acidului sulfuric. Mi-au plăcut orele de biologie, am descoperit că pot vedea celulele vegetale cu ajutorul microscopului, că fauna și flora sunt adaptate și interconectate cu substratul geologic, iar toate acestea nu ar fi fost posibile fără laboratorul de biologie bine echipat.

Mă gândesc cu drag și la orele de geografie ale prof. Vinzeller, care cu multă pasiune ne-a descifrat secretele hărților și echilibrul dintre geosfere. Dacă înțelegerea este o formă de extaz, atunci pentru mine extazul a început în școala “Ion Agârbiceanu”. Aici s-au pus bazele dorinței mele de a mă aprofunda în domeniul științelor naturale, cu precădere biologie, chimie și fizică, dorință care mai apoi m-a condus spre facultatea de medicină. După absolvirea clasei a VIII-a, am fost elev al Colegiului Național “Horea Cloșca și Crișan” din Alba Iulia, unde am urmat profilul real “științele naturii intensiv franceză”.

Mai apoi am urmat cursurile facultății de Medicină Generală din cadrul Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj Napoca. Cu precădere m-au impresionat cursurile de fiziologie și farmacologie. Fiziologia permite înțelegerea mecanismelor prin care funcționează organismul uman până la nivel molecular. Farmacologia prezintă substanțele care au capacitatea de a modifica procesele patogenetice. În consecință, acest amestec irezistibil, m-a condus la specializarea Anestezie și Terapie Intensivă pentru care am urmat rezidențiatul la secția ATI din cadrul Institutului de Gastroenterologie și Hepatologie „Octavian Fodor” din Cluj Napoca. Astăzi sunt medic specialist ATI la Spitalul Județean de Urgență Alba.

În jurul nostru se observă panica datorată pandemiei generate de virusul SARS- COV-2, de războiul ruso-ucrainean, de instabilitatea financiară, criza încălzirii globale și persistă convingerea unei perioade inedite, dar sunt suficiente cunoștințele acumulate în ciclurile primar și secundar de școală ca să realizăm că aceste fenomene au fost prezente mereu. Ciuma bubonică ce a fost cauzată de bacteria *Yersinia pestis*, a afectat Afro-Eurasia în perioada 1346-1353, ducând la moartea a 30-60% din populația Europei și a destabilizat Imperiul Mongol. În secolul trecut, omenirea a fost martoră la cele mai sângeroase războaie din istoria ei și marea criză economică. Omul a evoluat în perioada erelor glaciare, clima blândă a Holocenului datează doar de circa 12.000 de ani. Milioane de tone de CO_2 , o substanță cu puternic efect de seră, sunt depozitate în cea mai abundentă moleculă de pe Terra, celuloza. Este ușor de înțeles că există o relație între rapiditatea cu care crește sau scade depozitul și energia înmagazinată de atmosferă. În consecință, prin înțelegere se poate trece de la anxietatea paralizantă la calmul creator.

În educație se poate găsi soluția la problemele vieții. Le doresc elevilor să nu înceteze niciodată de a pune întrebarea “De ce?”. Să nu-și piardă curajul de a persevera în găsirea răspunsurilor, chiar și atunci când dificultatea răspunsurilor este tot mai mare. Să nu renunțe niciodată la visuri, pentru că visurile oferă un scop, iar scopul stă la baza acțiunilor, acțiunea fiind

vehiculul existenței. În concluzie, vreau să le mulțumesc tuturor celor care mi-au fost alături în anii de studiu la Școala Generală nr. 6 „Ion Agârbiceanu” din Alba Iulia, celor care au făcut posibilă această reîntoarcere și îmi doresc ca acest templu al cunoașterii să persiste și după ce drumurile noastre își vor fi găsit încheierea.

EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE -STUDIUL DE CAZ

SIMU Alexandru¹
POPTELECAN Călin Ioan²

ABSTRACT Educația pentru sănătate în contextul globalismului actual și a creșterii numărului de elevi supraponderali reprezintă cheia pentru implementarea unor conduite nutriționiste și a unor atitudini pozitive față de un regim de viață sănătos, bazat pe activitate fizică și intelectuală.

1.Introducere

Educația trebuie înțeleasă ca un fenomen social complex prin care se realizează formarea generală a personalității, se dezvoltă inteligența, capacitatea de cunoaștere, creativitatea și libertatea de exprimare a individului (Salade, 1995).

Educația se realizează prin intermediul agenților educativi care în acest caz sunt: în primul rând familia, profesorii, prietenii, lectura, strada, televizorul, diversele instituții și organizații, precum și societatea, prin caracterul ei democratic. Aceștia însă nu au aceeași imagine despre fenomenul educațional și, deci nici aceleași obiective. Cadrul instituționalizat unde se face instruirea și educația sistematică este și trebuie să rămână în mod nemijlocit, sistemul de învățământ (Boșcaianu și Soran, 1974; Cristea și colab.,1996; Fodor, 2000).

„Dreptul la sănătate este unul din drepturile fundamentale ale omului. Conform Organizației Mondiale a Sănătății, sănătatea individului este definită drept "o stare de bine fizică, mentală și socială și nu doar absența bolii sau a infirmității". Din perspectivă publică, sănătatea constituie, datorită imenselor sale implicații individuale, sociale și demografice, unul dintre obiectivele cele mai vizate de politicile și strategiile guvernamentale din întreaga lume. În acest sens, în 1977, statele membre ale Organizației Mondiale a Sănătății (inclusiv România), au decis în mod unanim că "țelul social principal al guvernelor și OMS în decadele viitoare, să fie realizarea unei stări de sănătate a întregii populații a Globului, care să permită tuturor oamenilor să ducă o viață productivă din punct de vedere economic și social"³.

„Dezbaterea „Educație pentru Sănătate” a avut loc joi, 26 noiembrie 2015, fiind organizată de către Administrația Prezidențială, prin Departamentul Educație și Cercetare și Departamentul Sănătate Publică.

Evenimentul a venit în întâmpinarea nevoii creșterii de informare a tinerilor în domeniul educației pentru sănătate, în vederea identificării unor soluții concrete, pe termen lung. Tema principală a discuțiilor a reprezentat-o disciplina „Educație pentru Sănătate” din cadrul programei școlare, precum și asigurarea resursei umane competente și a conținuturilor educaționale,

¹ Colegiul Național „I.M. Clain”, Blaj

² Liceul Teologic Greco-Catolic „Sfântul Vasile cel Mare” & Școala Gimnazială „Toma Cocișiu”, Blaj

³ Programe școlare revizuite pentru disciplina opțională Educație pentru sănătate aprobată cu O.M. Nr. 4496/11.08.2004

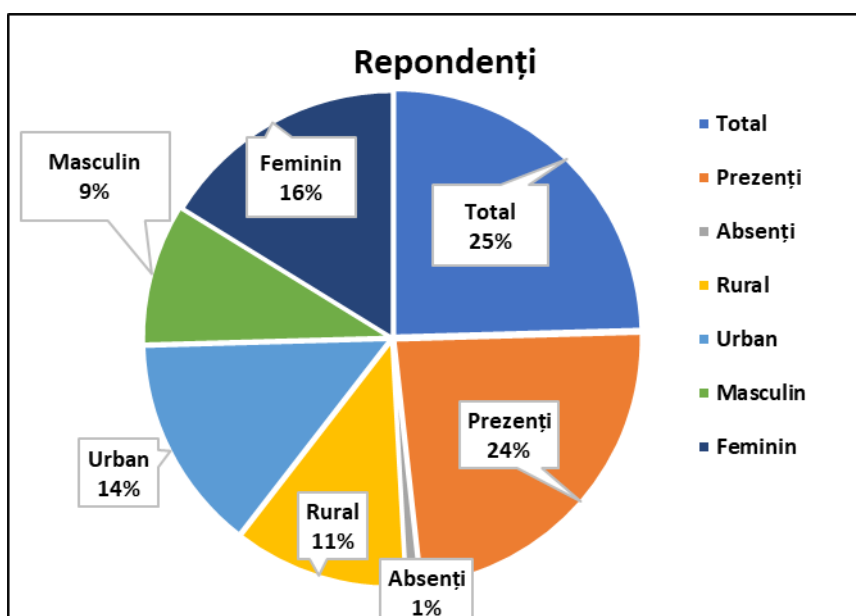
identificarea mecanismelor și elementelor normative necesare pentru îndeplinirea acestor deziderate”⁴.

2.Descrierea problemei

Studiul întreprins a fost realizat pe un eșantion format din elevi (băieți și fete) ai ciclului gimnazial (clasele V-VIII) și liceal (clasele IX-XII) proveniți din mediul urban și rural, având un caracter anonim și de asemenea bazat pe o participare voluntară. Scopul acestui demers este realizarea unei analize privind nivelul de cunoștințe deținut de către elevi în ceea ce privește educația pentru sănătate. Întrebările au fost formulate în concordanță cu Programă de Educație pentru sănătate clasele I-XII, variantă modulară, aprobată prin Ordinul Ministrului Nr.4496/11.08.2004 și este corelată de asemenea cu politicile prezidențiale de educație pentru sănătate.

3.Rezultate obținute

Elevii respondenți au fost reprezentați de două mari categorii: cei din mediul urban și cei din mediul rural, diferența dintre cele două categorii fiind relativ mică, în jurul valorii de 3% și doar 1%. În ceea ce privește repartitia pe sexe, 16% au fost reprezentanți ai sexului feminin și doar 9% reprezentanți ai sexului masculin, se observă o diferență semnificativă între cele două sexe (fig.1)

La itemul care făcea referire la pubertate și ce înțelegeți prin aceasta, un mare procent au explicat ce înțeleg prin acest proces, o parte au răspuns doar parțial și un procent mic nu au răspuns (fig.2). În ceea ce privește igiena sistemului reproducător (item 2), mulți au răspuns la întrebare corect, puțin au fost cei la care răspunsul a fost parțial corect sau incomplet și numărul celor care nu au răspuns a fost mic.

Itemului 3 asociat cu igiena în raport cu anotimpul, mulți dintre cei care au răspuns au făcut-o corect, o parte au răspuns greșit sau incomplet și dor un mic procent nu au răspuns. La numărul 4, item care face referire la regimul de odihnă și muncă, sa constatat o egalitate între cei care au răspuns corect și cei care au răspuns greșit sau parțial, numărul celor care nu au răspuns este foarte mic. În ceea ce privește poluare și efectele sale asupra sănătății umane, itemul 6, cei mai mulți au

⁴ www.presidency.ro, Educație pentru sănătate

răspuns, căutând să explice efectele poluării din orașe asupra sănătății umane și care sunt diversele surse de poluare și doar un mic procent nu au răspuns (fig. 2).

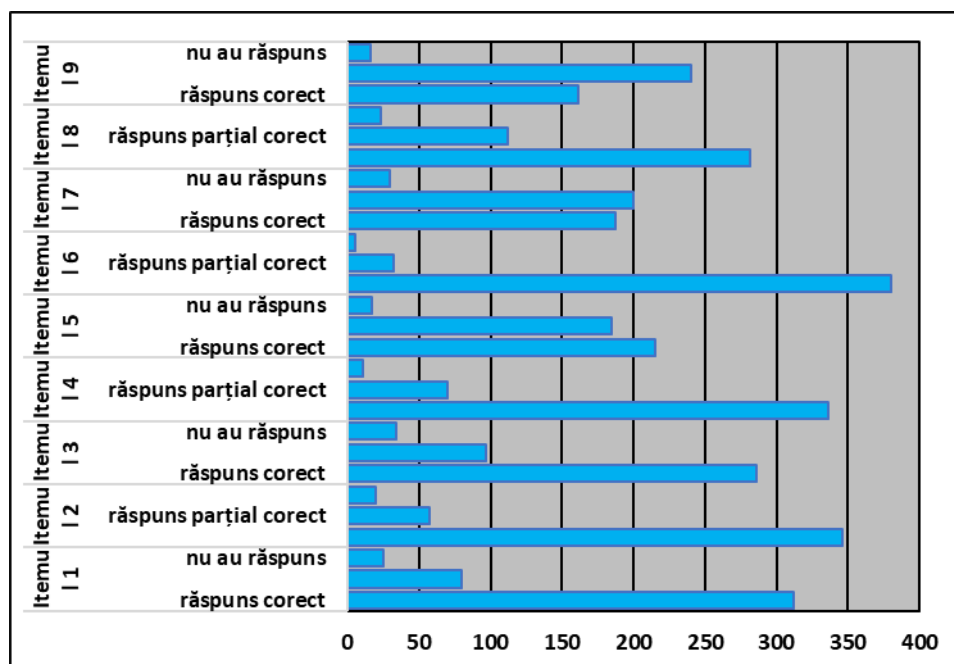

Fig. nr. 2 Răspunsuri testare

Regimul de hrană și modul a fost un item la care de asemenea procentele între cei care au răspuns corect și nu au răspuns sau răspunsul a fost incomplet s-au situat la egalitate. La 8, ce este prietenia, iubirea, marea majoritate au răspuns corect iar cei care nu au răspuns sau au răspuns parțial este de asemenea redus, dar nu de neglijat. Ce este un drog și ce efect are asupra organismului a fost itemul care a permis fiecăruia dintre respondenți să exprime părerea sa despre ce este un drog. Din păcate cei care au răspuns corect au fost mai puțin decât cei cu răspunsuri greșite dar mai numeroși decât cei care nu au răspuns.

4. Concluzii

Studiul realizat a permis cunoașterea reală a modului în care sunt percepuți anumiți termeni specifici, de către elevii din învățământul preuniversitar, de nivel gimnazial și liceal. Astfel se desprinde necesitatea implementării într-un cadru instituționalizat a cunoștințelor legate de igiena personală, colectivă și de mediu.

Pe de altă parte conștientizarea importanței pe care o reprezintă educația pentru sănătate, în actualul context economic și social al țării cu numeroase schimbări pe plan local, regional și național reprezintă o oportunitate pentru factorii de decizie din domeniul educației și învățământului. Cunoașterea efectelor pe termen scurt și lung asupra sănătății umane, poate conduce la adoptarea unor politici de implementare a unor regimuri nutriționiste și de stil de viață care să conducă la o mai mare echilibrare a activității tinerilor, evitându-se în acest mod excesele alimentare și consecințele negative asupra organismului uman.

5. Bibliografie selectivă

1. * M.E.C-Programe Școlare Revizuite pentru disciplina opțională Educație pentru sănătate, clasele I- XII, Aprobate cu O.M.,4496/11.08.2004
2. Buțaș, S.G., Rusu, A., *Psihologia sexualității*, Sinapsis, Cluj-Napoca, 2011
3. Ciobanu V., Nistor V., *Ghid în educația pentru sănătate*, Ed. Timișoara, 1997, pag 46-78.

4. Stănciulescu R., *Sănătatea reproducerii*, Statistică, 2005, pag. 52-55.
5. Ursoniu C., *Igienă sexuală*, Ed. Flacăra, 1986, pag 103-167.
6. Vlaicu B., *Adolescenții din România: trăsături de maturizare pubertară și comportament sexual*, Ed. Solness, Timișoara, 2000, pag. 44-49.